

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea MĂSURII 121 – „Modernizarea exploatațiilor agricole”

Versiunea 03 din octombrie 2008

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și constituie un suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale PNDR.

Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, al Studiului de Fezabilitate și al Memoriului justificativ, ale Contractului de Finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

IMPORTANT!

Pentru a obține informațiile cu caracter general, consultați pliantele și îndrumările editate de MADR și APDRP, disponibile la sediile DADR județene și sediile APDRP din fiecare județ și din regiunile de dezvoltare ale României, precum și pe paginile de internet www.apdrp.ro și www.madr.ro.

De asemenea, pentru a obține informații despre FEADR ne puteți contacta direct la sediile noastre, prin telefon, prin e-mail sau prin pagina de internet – vezi datele de contact de la finalul Ghidului Solicitantului.

CUPRINS

1. PREVEDERI GENERALE

1.1. Obiectivele Măsurii 121 – Modernizarea exploatațiilor agricole.....	4
--	---

2. PREZENTAREA MĂSURII 121

2.1. Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile.....	5
2.2. Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului	8
2.3. Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile	11
2.4. Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile	13
2.5. Criteriile de selecție ale proiectului	15
2.6. Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)	22

3. ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE

3.1. Completarea, depunerea și verificarea dosarului cererii de finanțare	26
3.2. Contractarea fondurilor	33
3.3. Achizițiile	37
3.4. Plata	39

4. INFORMAȚII UTILE

4.1. Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare	40
4.2. Lista formularelor disponibile pe site-ul APDRP	57
4.3. Dicționar	59
4.4. APDRP în sprijinul dumneavoastră	63

5. ANEXE LA GHIDUL SOLICITANTULUI

5.1. Anexa 1 – Model Cerere de Finanțare	link www.apdrp.ro
5.2. Anexa 2 – Model Studiu de Fezabilitate	link www.apdrp.ro
5.3. Anexa 3 – Model Memoriu Justificativ.....	link www.apdrp.ro
5.4. Anexa 4 – Model Contract de Finanțare.....	link www.apdrp.ro
5.5. Anexa 5 – Modele Formulare de Plată.....	link www.apdrp.ro
5.6. Anexa 6 – Fișa Măsurii 121	link www.apdrp.ro
5.7. Anexa 7 – Acte Normative utile	link www.apdrp.ro
5.8. Anexa 8 – Anexa I la Tratatul de Instituire al Comunității Europene.....	link www.apdrp.ro
5.9. Anexa 9 – Zone defavorizate conform PNDR	link www.apdrp.ro
5.10. Anexa 10 – Zone cu potențial agricol	link www.apdrp.ro
5.11. Anexa 11 – Declarație cofinanțare	link www.apdrp.ro

1.1 Măsura 121 – Modernizarea exploatațiilor agricole

Măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole” se încadrează în **Axa I – „Creșterea competitivității sectorului agricol și silvic”** și are ca **obiectiv general** creșterea competitivității sectorului agricol printr-o utilizare mai bună a resurselor umane și a factorilor de producție și îndeplinirea standardelor naționale și a standardelor comunitare.

Obiectivele specifice se referă la:

1. Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee noi, diversificarea producției, ajustarea profilului, nivelului și calității producției la cerințele pieței, inclusiv a celei ecologice, precum și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
2. Adaptarea exploatațiilor la standardele comunitare;
3. Creșterea veniturilor exploatațiilor agricole sprijinite;
4. Sprijinirea membrilor grupurilor de producători sau ai altor forme asociative în vederea încurajării fenomenului de asociere.

Obiectivele operaționale se referă la:

Promovarea investițiilor în exploatațiile agricole din sectorul vegetal și de creștere a animalelor pentru realizarea de construcții noi și/sau modernizarea construcțiilor agricole existente din cadrul acestora și a utilităților aferente, achiziționarea de mașini și utilaje noi, înființarea de plantații etc.

Contribuția publică aferentă Măsurii 121 este de: **991.827.895 Euro** din care:

- contribuția Guvernului României – 20%
- contribuția Uniunii Europene – 80%

Costul total, alcătuit din contribuția publică și contribuția privată, este de **1.840.962.042 Euro**.

Fondurile nerambursabile le puteți accesa începând din acest an și până în 2013.

* * *

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin Măsura 121 sunt **fermierii definiți conform PNDR ca fiind persoane fizice sau juridice, care practică în principal activități agricole - activitate principală conform Certificatului de Înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului - a căror exploatație este situată pe teritoriul țării, are o dimensiune egală sau mai mare de 2 UDE¹, și care este înregistrată în Registrul fermelor/Registrul agricol**. Astfel, pentru a beneficia de sprijin prin FEADR un solicitant trebuie să aibă ca obiect principal de activitate domeniul agricol, conform Certificatului de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului, respectiv codul CAEN 01xx.

Este necesar să aveți în vedere că obiectul de activitate vizat de proiect nu îl poate constitui o activitate pe baza de tarif sau contract.

Categoriile de beneficiari eligibili care pot primi fonduri nerambursabile sunt:

- ✓ **Persoana fizică²**
- ✓ **Persoana fizică autorizată (înființată în baza legii 300/2004, cu modificările și completările ulterioare sau înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)**
- ✓ **Intreprinderi individuale (înființate în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)**

¹ **Unitatea de dimensiune economică (UDE)** reprezintă unitatea prin care se exprimă dimensiunea economică a unei exploatații agricole determinată pe baza marjei brute standard a exploatației (Decizia Comisiei nr. 85/377/CEE). Valoarea unei unități de dimensiune economică este de 1.200 Euro

² **Persoanele fizice vor fi acceptate ca potențiali beneficiari** dacă se angajează să se autorizeze (să devină **persoane fizice autorizate/intreprinderi individuale**) în termen de 30 zile lucrătoare de la data primirii notificării privind selectarea cererii de finanțare. Angajamentul se atașează cererii de finanțare și va preciza că în termen de 30 zile lucrătoare de la data primirii notificării, solicitantul va prezenta certificatul de înregistrare la Oficiul Registrului Comerțului precum și autorizația privind constituirea ca persoană fizică autorizată/intreprindere individuală conform Legii nr. 300/2004/OUG 44/2008. În caz de neprezentare în termen a acestor documente contractul de finanțare nu se va încheia.

- ✓ **Intreprinderi familiale** (înființate în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)³
- ✓ **Asociație familială** (înființată în baza legii 300/2004, cu modificările și completările ulterioare)
- ✓ **Societate în nume colectiv – SNC** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate în comandită simplă – SCS** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate pe acțiuni – SA** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate în comandită pe acțiuni – SCA** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate cu răspundere limitată – SRL** (înființată în baza Legii nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate comercială cu capital integral privat** (înființată în baza Legii nr. 15/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **Societate agricolă** (înființată în baza Legii nr. 36/1991);
- ✓ **Societate cooperativă agricolă** (înființată în baza Legii nr. 1/2005);
- ✓ **Grup de producători** (recunoscut în baza Legii nr. 338/2005), doar cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri;
- ✓ **Cooperativă agricolă** (înființată în baza Legii nr. 566/2004), doar cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri.

Toate referirile din prezentul Ghid al solicitantului se aplica la persoana fizica autorizata si asociatia familiala infiintate in baza Legii 300/2004. Acesti solicitanti sunt considerati eligibili inca un an de la intrarea in vigoare a OUG 44 / 2008. Beneficiarii, **Persoanele fizice autorizate** si **Asociațiile familiale** se inlocuiesc cu **Persoane fizice autorizate, Intreprinderi individuale** sau **Intreprinderi familiale**, asa cum prevede noul cadru normativ OUG 44/2008.

³ Având în vedere ca Legea 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale, a fost abrogată de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 44 din 16 aprilie 2008 privind desfasurarea activitatilor economice de catre persoanele fizice autorizate, intreprinderile individuale si intreprinderile familiale, publicată în Monitorul Oficial nr. 328 din 25 aprilie 2008, începând cu aceasta data, beneficiarii **Persoanele fizice autorizate** și **Asociațiile familiale** se inlocuiesc cu **Persoane fizice autorizate, Intreprinderi individuale** sau **Intreprinderi familiale**, așa cum prevede noul cadru normativ. Pentru un an de la intrarea în vigoare a OUG 44/2008 sunt considerati beneficiari eligibili inclusiv cele doua categorii din vechea reglementare, respectiv **Persoanele fizice autorizate** și **Asociațiile familiale**. Beneficiarii aflați în relații contractuale cu APDRP au obligația să notifice în scris Agenția referitor la noua formă de organizare pentru care au optat. **Radierea din Registrul Comertului a beneficiarilor care nu și-au exercitat dreptul de opțiune, în condițiile art. 39 din OUG 44/2008, va duce la încetarea Contractelor de finanțare.**

Nu se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili pentru această măsură:

- ✓ **Exploatațiile agricole de subzistență** (exploatații care produc exclusiv pentru consumul propriu) cu dimensiune de sub 2 UDE – dimensiunea economica a exploatației agricole se calculează conform cererii de finanțare în sheet-ul specific măsura 121 - Stabilirea categoriei de ferma - după cum urmează:
 - În cazul exploatațiilor agricole care prevăd în cadrul proiectului modernizarea acestora, dimensiunea se va calcula pentru anul în curs la data depunerii cererii de finanțare.
 - În cazul exploatațiilor agricole care prevăd activități agricole complet noi, dimensiunea economica va fi cea rezultată ca urmare a realizării investiției.
- ✓ **Organizațiile de producători** din sectorul legume și fructe pentru investițiile sprijinite prin Pilonul I⁴ al Politicii Agricole Comune.

Solicitantul trebuie să respecte următoarele:

- să fie persoană fizică sau juridică română cu capital privat de 100%;
- capitalul/ acționariatul solicitantului eligibil poate fi atât integral din România cât și mixt sau integral străin;
- să acționeze în nume propriu;
- să asigure surse financiare stabile și suficiente pe tot parcursul implementării proiectului.

Finanțarea unui proiect depus în cadrul măsurii 121 derulată prin PNDR este restricționată pentru următoarele categorii de beneficiari:

- beneficiarii înregistrați în lista APDRP a debitorilor pentru Programul SAPARD și pentru FEADR, până la achitarea integrală a datoriei față de APDRP, inclusiv a majorărilor de întârziere;
- beneficiarii care au contracte de finanțare reziliate pentru FEADR din cauza nerespectării clauzelor contractuale și rezilierea are o vechime mai mică de un an;
- beneficiarii care se află în situații litigioase cu APDRP, până la finalizarea litigiului.

⁴ **Pilonul I** – baza pentru plățile directe și pentru măsurile de piață finanțate prin FEAGA (Fondul European pentru Garantare în Agricultură)

2.2 Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului

ATENȚIE!

Pentru justificarea condițiilor minime obligatorii specifice proiectului dumneavoastră este necesar să prezentați în cadrul studiului de fezabilitate/memoriului justificativ toate informațiile concludente în acest sens, iar documentele justificative vor susține aceste informații.

- Proiectul trebuie să respecte conformitatea cu obiectivul general al Măsurii și cu cel puțin unul dintre obiectivele specifice;**

În cadrul studiului de fezabilitate/memoriului justificativ se va descrie conformitatea obiectivelor investiției urmărite prin proiect cu obiectivele măsurii.

- Proiectul să fie în acord cu potențialul agricol al zonei și să demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatației agricole la data dării în exploatare a investiției;**

Se va utiliza “Studiul pentru determinarea zonelor cu potențial, a zonelor geografice și marjelor brute standard unitare pentru proiectele din cadrul Măsurii 3.1 „Investiții în exploatații agricole” din Programul SAPARD”, elaborat de ASAS-ICPA și ICDEA, 2004 (Anexa 10).

Pentru ca un proiect să fie considerat ca fiind în acord cu potențialul agricol al zonei, cel puțin 75% din structura plantelor de cultură sau din efectivul de animale vizat de proiect trebuie să se încadreze în zona cu potențial mediu și/sau ridicat. Pentru specii care nu se regăsesc în studiul precizat mai sus, solicitantul se va adresa Direcției județene pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală care va emite un document referitor la potențialul agricol al zonei pentru specia vizată.

Pentru situațiile în care tipurile de culturi și/sau speciile de animale și păsări vizate de investiție sunt amplasate în zone în care acestea nu se încadrează în potențialul agricol mediu și/sau ridicat, solicitantul va atașa documente justificative avizate de Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală sau emise de instituții abilitate care vor certifica această condiție.

În cazul investițiilor pentru înființarea de culturi cu specii forestiere cu ciclu scurt de producție și regenerare pe cale vegetativă (plopul, salcia, salcâmul etc.), în scopul producerii de energie din surse regenerabile, se vor descrie și corela în cadrul studiului de fezabilitate/memoriului justificativ cerințele optime ale speciei, cu caracteristicile pedo-climatice ale zonei în care este amplasată cultura.

Pentru specii cultivate în spații protejate nu este necesar ca proiectul să fie în acord cu potențialul agricol al zonei.

Solicitantul trebuie să demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatației agricole la data dării în exploatare a investiției prin îndeplinirea unuia sau mai multor obiective de ordin tehnic, economico-financiar și de mediu, conform următoarei liste indicative:

a) obiective tehnice

- achiziția de tractoare, combine, mașini, utilaje, echipamente etc, care determină creșterea productivității muncii, îmbunătățirea calității produselor agricole, introducerea de tehnologii performante, îmbunătățirea condițiilor de lucru;*
- construirea și/sau modernizarea clădirilor operaționale care conduc la asigurarea conformității cu standardele comunitare;*
- diversificarea producției în funcție de cerințele pieței, realizarea de noi produse și introducerea de noi tehnologii.*

b) obiective economico – financiare

- reducerea costurilor de producție și creșterea rentabilității economice a exploatației agricole;*
- creșterea valorii adăugate brute (VAB) a exploatației agricole;*
- creșterea viabilității economice.*

c) obiective de mediu

- reducerea emisiilor dăunătoare cu efect de seră și o mai bună gestionare a deșeurilor rezultate din activitatea de producție;*
- reducerea emisiilor de amoniac (și a altor gaze), în special în exploatațiile de creștere a animalelor prin respectarea standardelor sanitar-veterinare, de igienă și de bunăstare a animalelor;*

- asigurarea respectării cerințelor fitosanitare, ecologice etc.;
- creșterea gradului de utilizare a surselor de energie regenerabilă și îmbunătățirea eficacității folosirii acestora.

În cazul în care solicitantul și-a propus să realizeze condiția minimă de îmbunătățire a performanței generale a exploatației agricole prin respectarea obiectivului economico-financiar de creștere a viabilității economice, verificarea acestuia se va face prin cele două condiții cumulate: rezultatul operațional al anului precedent depunerii cererii de finanțare trebuie să fie pozitiv și proiectul să respecte indicatorii economico-financiar menționați în cererea de finanțare-secțiunea economică.

- Beneficiarul sau reprezentantul legal al proiectului trebuie să dovedească o pregătire profesională, în raport cu proiectul**

În cazul diplomelor de studii/certificatelor de formare eliberate de instituții de învățământ din străinătate, solicitantul va atașa documentul privind recunoașterea de către autoritatea competentă din România conform legislației în vigoare.

Reprezentantul legal este persoana ce deține dreptul de reprezentare și de angajare de fapte comerciale, în condițiile legii și care va semna contractul de finanțare cu APDRP.

ATENȚIE!

Reprezentantul legal trebuie să dovedească documentar funcția sa în cadrul societății.

- Beneficiarul trebuie să prezinte memoriul justificativ sau studiul de fezabilitate**

Memoriul justificativ - pentru proiecte care nu prevăd lucrări de construcții-montaj și pentru proiecte care vizează plantații de viță de vie, pomi și arbuști fructiferi și/sau pepiniere și care nu prevăd lucrări de construcții-montaj.

Studiul de fezabilitate - pentru proiecte care prevăd lucrări de construcții-montaj.

Beneficiarii Măsurilor 112 "Instalarea tinerilor fermieri" și 141 "Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență" pot accesa Măsura 121 utilizând același plan de afaceri elaborat pentru accesarea Măsurilor 112 și 141.

Planul de afaceri nu poate fi finanțat de două ori prin măsuri diferite (121 “Modernizarea exploatațiilor agricole” și 143 “Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”), iar potențialul beneficiar nu poate obține finanțarea a două planuri de afaceri diferite pentru aceeași investiție, unul în cadrul măsurii 121 și altul în cadrul măsurii 143.

Beneficiarul trebuie să declare că asigură cofinanțarea investiției

Solicitantul trebuie să declare că deține sau va deține mijloace financiare suficiente pentru începerea și derularea investiției.

Beneficiarul trebuie să prezinte dovada că a făcut demersurile pentru a obține toate avizele și acordurile conform legislației în vigoare din domeniul:

sanitar-veterinar, sanitar, fitosanitar și de mediu, necesare realizării investiției în cadrul proiectului. Pentru toate tipurile de investiții, potențialii beneficiari trebuie să obțină acordul de mediu în conformitate cu legislația națională. În anumite situații menționate în legislație, acordul de mediu este însoțit obligatoriu de studiul de impact de mediu, așa cum se prezintă la punctul 5.2. din PNDR.

În cazul produselor agricole cu cotă de producție, beneficiarul, la depunerea cererii de finanțare, trebuie să facă dovada că va deține cotă la nivelul investiției pe care urmează să o realizeze.

2.3 Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile

În cadrul Măsurii 121 sunt sprijinite investițiile **la nivelul întregului teritoriu al României**. Un proiect poate cuprinde atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru decontarea cheltuielilor eligibile, cheltuielile neeligibile urmând a fi suportate de beneficiarul proiectului.

Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili pentru **investiții corporale și/sau necorporale**⁵, conform următoarei **liste indicative a cheltuielilor eligibile**:

1. Construirea și/sau modernizarea clădirilor utilizate pentru producția agricolă⁶ la nivel de fermă, incluzându-le și pe cele pentru protecția mediului;
2. Construirea și/sau modernizarea infrastructurii rutiere interne sau de acces din domeniul agricol, inclusiv utilități și racorduri identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
3. Construirea și/sau modernizarea fermelor de taurine pentru producția de lapte care se încadrează în sistemul european al cotei de lapte numai pentru capacitatea care este la nivelul cotei de producție deținute de beneficiar;
4. Construirea și/sau modernizarea serelor, inclusiv a centralelor termice și instalațiilor de irigat, asigurarea utilităților în vederea respectării condițiilor de mediu;
5. Achiziționarea sau achiziționarea în leasing⁷ de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate, identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
6. Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi mijloace de transport specializate⁸, necesare activității de producție, identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
7. Înlocuirea plantațiilor viticole din soiuri nobile ajunse la sfârșitul ciclului biologic de producție (minim 25 ani) și care nu sunt incluse în sistemul de restructurare /

⁵ **Investiții corporale** – active fizice și circulante (clădiri, mijloace de transport, utilaje etc.)

Investiții necorporale – active necorporale sub forma de fond de comerț, brevete etc., cheltuieli (în sensul contabil al cuvântului) de publicitate, cu studii etc.

⁶ Nu vor fi eligibile spațiile care deserveșc activitatea generală a exploatației: birouri pentru personalul administrativ, sali de sedințe, sali de protocol, bucatarie și sala de mese, spații de cazare, etc.

Pentru respectarea condițiilor de igienă/ sanitar-veterinare și a fluxului tehnologic, sunt *eligibile* spațiile destinate personalului de producție: laboratoare, vestiare tip filtru pentru muncitori, biroul medicului veterinar, biroul maistrilor, a sefului de fermă, spațiu pentru servirea mesei, etc.

⁷ **Leasing-ul** este eligibil doar dacă rezultă transferul de proprietate al bunului în posesia beneficiarului în perioada de implementare a proiectului, până la ultima cerere de plată.

⁸ **Mijloacele de transport specializate** reprezintă autovehiculele adaptate la cerințele de transport în cont propriu al materiei prime și/sau producției obținute și care sunt menționate în studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ, anexate cererii de finanțare, vehiculele care îndeplinesc aceleași cerințe și au o funcție specifică ce necesită adaptări ale caroseriei și/sau echipamente speciale, precum și cele expres menționate ca eligibile în fișele măsurilor din cadrul PNDR.

- reconversie al plantațiilor de viță-de-vie sprijinit prin FEAGA în cadrul OCP vin și înființarea plantațiilor pentru struguri de masă;
8. Înființarea plantațiilor de pomi, arbuști fructiferi și căpșuni;
 9. Înființarea pepinierelor de viță de vie, pomi fructiferi și arbuști, alți arbori;
 10. Investiții pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermei;
 11. Investiții pentru înființarea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt și regenerare pe cale vegetativă, în scopul producerii de energie regenerabilă;
 12. Investiții în apicultură, cu excepția celor realizate prin Programul Național Apicol;
 13. Investiții pentru procesarea produselor agricole la nivelul fermei⁹, cuprinzând echipamente pentru vânzarea acestora, inclusiv depozitare, răcire etc.;
 14. Costurile generale ale proiectului, conform articolului nr. 55 din Regulamentul (CE) nr. 1974/2006, cum ar fi: taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, achiziționarea de patente și licențe (maxim 8% din valoarea totală eligibilă a proiectului, dacă proiectul prevede și construcții și maxim 3% în cazul în care proiectul nu prevede realizarea construcțiilor);
 15. Investiții necesare adaptării exploatațiilor pentru agricultura ecologică;
 16. Investițiile necesare realizării conformității cu standardele comunitare.

2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile

ATENȚIE! Finalizarea proiectului FEADR, presupune ca beneficiarul să finalizeze atât partea de investiție suportată prin cheltuielile eligibile, cât și partea de investiție realizată din cheltuielile neeligibile.

Prin Măsura 121 **nu se pot finanța** investiții care se încadrează în următoarele categorii:

1. Construcția sau modernizarea locuinței;

⁹ Numai dacă 50% din materia primă este produsă în ferma proprie, rezultatul procesării este tot un produs din Anexa I la Tratatul de Instituire a CE, iar agricultura reprezintă și rămâne activitatea de bază.

2. Achiziționarea de bunuri second-hand;
3. Achiziția de drepturi de producție agricolă, de animale, plante anuale și plantarea lor, conform art. 55, pct.2 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1974/2006;
4. Achiziționarea de teren;
5. TVA, cu excepția TVA-ului nerecuperabil, în cazul în care este în mod real și definitiv suportat de către beneficiari, alții decât persoanele neimpozabile, conform art.71 (3), lit. a din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005;
6. Costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;
7. Comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare;
8. Contribuția în natură;
9. Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro APDRP;
10. Costurile aferente unui contract de leasing: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare etc.;
11. Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția studiilor tehnice, a planurilor de afaceri și a studiilor de fezabilitate;
12. Costuri aferente Planului de afaceri sprijinit prin măsura 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”;
13. Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
14. Achiziția de mijloace de transport pentru uz personal și transport persoane;
15. Investiții privind operațiunile de simplă înlocuire¹⁰ în conformitate cu art. 55 din Regulamentul (CE) nr. 1974/2006;
16. Investiții în sectorul de piscicultură și acvacultură;

¹⁰ „**investiția de simplă înlocuire**” înseamnă o investiție care înlocuiește o clădire existentă sau o mașină sau părți din acestea, cu altele noi și moderne, fără a crește capacitatea de producție cu mai mult de 25% sau fără a implica schimbări în natura producției sau a tehnologiei implicate. Nu sunt considerate investiții de înlocuire următoarele: demolarea completă a unei clădiri vechi de cel puțin 30 de ani din cadrul fermei și înlocuirea cu o clădire modernă, și renovarea fundamentală a unei clădiri din cadrul fermei. Renovarea este considerată fundamentală când costul total este de cel puțin 50% din valoarea noii clădiri, în conformitate cu prevederile art. 2, pct. 17 al Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1857/2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul ajutoarelor de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în domeniul producției de produse agricole și de modificare a Regulamentului Comisiei (CE) nr. 70/2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii.

17. Investiții în exploatații de creștere a animalelor de blană;
18. Investiții pentru producerea pomilor de Crăciun;
19. Investițiile realizate în cadrul schemelor de sprijin în conformitate cu Art. 2 (2) din Regulamentul (CE) nr. 1974/ 2006.

Lista investițiilor și costurilor neeligibile se completează cu prevederile din Hotărârea de Guvern privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

2.5 Criteriile de selecție ale proiectului

Proiectele prin care se solicită finanțare prin FEADR sunt supuse unui sistem de selecție, în baza căruia fiecare proiect este punctat, conform următoarelor **criterii de selecție**:

1. Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse¹¹

*Se acordă punctaj la acest criteriu de selecție, dacă prin proiect se realizează investiții privind adaptarea la standardele comunitare nou introduse în conformitate cu Anexa 1 "Descrierea standardelor comunitare în vigoare" din fișa tehnică a Măsurii 121. Astfel, în studiul de fezabilitate/memoriul justificativ vor fi descrise aceste investiții și cuprinse în **bugetul indicativ**.*

De asemenea, solicitantul se va asigura că documentele eliberate de către autoritățile competente (mediu, sanitar veterinar, calitatea semintelor, controlul și valorificarea legumelor) menționează standardele care vor fi implementate prin intermediul proiectului.

Pentru proiectele care vizează investiții noi nu se va acorda punctaj pentru criteriile de selecție privind adaptarea la standardele comunitare nou introduse. Se acorda punctaj doar pentru proiectele care vizează modernizări/extinderi, respectiv au desfășurat activitate anterioară similară celei susținute prin proiect. Această verificare se face în baza

¹¹ Prin **standard comunitar nou introdus** se înțelege acel standard care nu este încadrat ca și standard existent și pentru care solicitanții beneficiază de perioada de grație de 36 luni de la data la care standardul a devenit obligatoriu.

autorizațiilor, a documentelor contabile (daca este cazul) și conform precizarilor din studiul de fezabilitate/ memoriul justificativ privind activitatea desfășurată.

Nu se acordă punctaj pentru solicitanții care au atasat Avizul fitosanitar ca să demonstreze că prin proiectul de investiții privind adaptarea la standardele comunitare se implementează Directiva Consiliului nr. 91/414/EC privind introducerea pe piață a produselor de protecție a plantelor.

Clarificări privind standardul comunitar „Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole”¹²

2. Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de prioritate prezentată mai jos

Se acordă **prioritate** pentru proiectele care realizează investiții în:

Sectorul vegetal: (i) legume; (ii) pepiniere și plantații de pomi și arbuști fructiferi, căpșunării; (iii) culturi de câmp; (iv) pepiniere și plantațiile de viță de vie pentru vin (cu excepția restructurării/reconversiei plantațiilor de viță de vie)) și struguri de masă.

Sectorul de creștere a animalelor: (i) bovine pentru lapte; (ii) bovine pentru carne (iii) porcine; (iv) ovine și caprine; (v) păsări în sistem extensiv (creșterea păsărilor ouătoare în sistem gospodăresc, în spațiu deschis) pentru ouă de consum; altele (alte pasări sau alte sisteme de creșterea a pasarilor)

Exploatațiile agricole de creștere a bovinelor pentru producția de material seminal se vor încadra în sectorul prioritar „Bovine pentru carne”.

ATENȚIE! Dacă proiectul vizează două sau mai multe sectoare prioritare, se va acorda punctajul aferent sectorului cu pondere valorică mai mare în cadrul proiectului.

¹² - bazine destinate stocării efluenților de la exploatațiile zootehnice în vederea împiedicării poluării apelor prin scurgerea și infiltrarea în sol sau scurgerea în apele de suprafață a lichidelor care conțin efluenți de la exploatațiile zootehnice și efluenți de materii vegetale precum furajele insilozate;
- mașini de împrăștiat îngrășăminte chimice și organice în vederea asigurării debitului și uniformitatea distribuției acestora;
- depozite special amenajate pentru îngrășăminte;
- echipamente de irigație ce previn poluarea apelor prin scurgerea și percolarea apei departe de sistemul radicular al plantelor în cazul culturilor irigate.

3. Exploatații agricole de semi-subzistență

Sunt exploatațiile care produc, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată. Dimensiunea economică a acestora poate varia între 2 și 8 unități de dimensiune economică (UDE).

Categoriile de solicitanți care pot primi punctaj la acest criteriu de selecție sunt:

- ✓ Persoana fizică
- ✓ Persoana fizică autorizată (*înființată* în baza legii 300/2004 sau *înființată* în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)
- ✓ Intreprindere individuală (*înființată* în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008)

4. Beneficiarul care este membru al unei forme asociative, recunoscute conform legislației naționale în vigoare

Pentru verificarea acestui criteriu de selecție, solicitantul atașează la cererea de finanțare documente prin care să demonstreze că acesta este membru al uneia din următoarele forme asociative:

- ✓ *grup de producători, constituit conform OG nr. 37/2005, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 338/2005;*
- ✓ *societate cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 1/2005;*
- ✓ *organizație de îmbunătățiri funciare, constituită conform Legii îmbunătățirilor funciare nr.138/2004, modificată și completată cu Legea nr.233/2005*
- ✓ *cooperativa agricolă, constituită conform Legii nr. 566/1991, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în nume propriu prin reprezentant;*
- ✓ *asociație profesională cu profil agricol, constituită conform OG nr. 26/2000, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 246/2005.*

sau este constituit potrivit următoarelor reglementări:

- ✓ *societate agricolă, constituită conform Legii nr.36/1991, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în nume propriu prin reprezentant.*

5. Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/FEADR pentru același tip de activitate

Exploatațiile agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/FEADR sunt solicitanții care nu au mai beneficiat de sprijin pentru același tip de activitate/investiție în cadrul celor două programe.

6. Exploatații vegetale și de creștere a animalelor în sistem ecologic

Sunt vizate atât exploatațiile vegetale și de creștere a animalelor care se află în perioadă de conversie cât și cele care sunt înregistrate ca producătoare în agricultura ecologică.

7. Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole

“Procesarea unui produs agricol”: orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol (Anexa I la Tratatul de Instituire a CE) și având drept rezultat un produs care este, de asemenea, un produs agricol (Anexa I la Tratatul de Instituire a CE), cu excepția activităților realizate în exploatația agricolă, necesare pentru pregătirea unui produs animal sau vegetal pentru prima vânzare.

Exemple de activități în cadrul exploatațiilor agricole care vizează pregătirea unui produs agricol pentru prima vânzare: recoltare, curățare, sortare, conditionare, uscarea cerealelor, tratarea semintelor, uscarea frunzelor de tutun, ceruirea fructelor, ambalare, racirea laptei, depozitare.

ATENȚIE!

1. Rezultatul procesării ce face obiectul investiției realizate prin proiect poate avea drept scop atât comercializarea cât și utilizarea în cadrul fermei.
2. În situația în care proiectul vizează și investiții privind procesarea produselor agricole obținute în cadrul unei ferme mixte se acordă punctaj indiferent de componenta dominantă valorică.

8. Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului

Categoriile de fermieri cu vârsta sub 40 de ani cărora li se poate acorda punctaj la acest criteriu de selecție sunt: persoană fizică autorizată (înființată în baza legii 300/2004 sau în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008); întreprindere individuală constituită conform OG

nr.44/2008 și societățile cu răspundere limitată înființate conform Legii nr. 31/1990 în care solicitantul este persoană fizică asociat unic.

ATENȚIE! In cazul societăților cu raspundere limitata înființata conform Legii nr. 31/1990 in situatia in care reprezentantul legal nu coincide cu asociatul unic este necesar sa depuneti in completarea documentului Copia actului de identitate pentru reprezentantul legal si copia actului de identitate pentru persoana fizica asociat unic.

9. Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate

Zone defavorizate:

- zona montană cu handicap natural conform conform Listei Unităților Administrativ Teritoriale din zona Montană defavorizată, prezentate în Anexa 9 la Ghidul Solicitantului;
- alte zone cu handicap natural decât zona montană conform Listei Unităților Administrativ Teritoriale din România incluse în Zonele Semnificativ Defavorizate/ Lista localităților din Zonele Defavorizate de Condiții Naturale Specifice prezentate în Anexa 9 la Ghidul Solicitantului.

Întreaga suprafață vizată de investiție trebuie să se afle în cel puțin una dintre aceste zone.

Toate proiectele eligibile vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție menționate mai sus.

Sistemul de punctare este următorul:

Nr. crt.	Criterii de selecție	Punctaj
1	<p>Exploatații agricole care se adaptează la standardele comunitare nou introduse</p> <p><i>Pentru a se acorda punctaj la acest criteriu de selecție, solicitantul trebuie să realizeze prin proiect investiții privind adaptarea la standardele comunitare. In Anexa 1 la fișa tehnică a măsurii 121 și în Ghidul Solicitantului sunt prezentate regulamentele comunitare și actele normative care le transpun pe acestea și sunt indicate investițiile care sunt necesare pentru adaptarea la standarde. Aceste investiții vor fi descrise în Studiul de fezabilitate/ Memoriul justificativ, iar cheltuielile necesare vor fi cuprinse în bugetul indicativ.</i></p> <p><i>De asemenea, solicitantul trebuie să demonstreze cu documentele administrative eliberate pentru realizarea proiectului de către autoritățile competente că va respecta standardele până la data limită impusă de legislație (perioada de grație).</i></p>	10

2	<p>Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de priorități prezentată mai jos:</p> <p>Sectorul vegetal:</p> <p>(i) legume; 25</p> <p>(ii) pepiniere și plantații de pomi și arbuști fructiferi, căpșunării; 23</p> <p>(iii) culturi de câmp; 21</p> <p>(iv) pepiniere și plantațiile de viță de vie pentru vin (cu excepția restructurării/ reconversiei plantațiilor de viță de vie) și struguri de masă..... 20</p> <p>Sectorul de creștere a animalelor:</p> <p>(i) bovine pentru lapte; 35</p> <p>(ii) bovine pentru carne (exploatațiile agricole de creștere a bovinelor pentru producția de material seminal se vor încadra în sectorul prioritar „bovine pentru carne”); 33</p> <p>(iii) porcine; 31</p> <p>(iv) ovine și caprine; 30</p> <p>(v) păsări</p> <p>- în sistem extensiv pentru ouă de consum 20</p> <p>- altele 15</p>	<p>Maxim 35</p>
3	<p>Exploatații agricole de semi-subsistență</p> <p><i>Sunt exploatațiile care produc, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată. Dimensiunea economică a exploatațiilor de semi-subsistență poate varia între 2 și 8 UDE. Calculul aferent UDE, se va prezenta în Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ. Elementele de calcul sunt prezentate în Ghidul Solicitantului.</i></p> <p>Categoriile de solicitanți care pot primi punctaj la acest criteriu de selecție sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Persoana fizică ✓ Persoana fizică autorizată (<i>înființată în baza legii 300/2004 sau înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008</i>) ✓ Intreprindere individuală (<i>înființată în baza OUG nr. 44/16 aprilie 2008</i>) 	<p>5</p>
4	<p>Beneficiarul care este membru al unei forme asociative, recunoscute conform legislației naționale în vigoare</p> <p><i>Pentru verificarea acestui criteriu de selecție, solicitantul atașează la cererea de finanțare documente prin care să demonstreze că acesta este membru al uneia din următoarele forme asociative:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>grup de producători, constituit conform OG nr. 37/2005, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 338/2005;</i> ✓ <i>societate cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 1/2005;</i> ✓ <i>cooperativă agricolă, constituită conform Legii nr. 566/1991, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în nume propriu prin reprezentant;</i> ✓ <i>organizație de îmbunătățiri funciare, constituită conform Legii îmbunătățirilor funciare nr.138/2004, modificată și completată cu Legea nr.233/2005</i> ✓ <i>asociație profesională cu profil agricol, constituită conform OG</i> 	<p>10</p>

	<p><i>nr. 26 / 2000, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 246 / 2005.</i></p> <p><i>Sau este constituit potrivit următoarelor reglementări:</i></p> <p>✓ <i>societate agricolă, constituită conform Legii nr.36 / 1991, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în nume propriu prin reprezentant;</i></p>	
5	Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD / FEADR pentru același tip de activitate	5
6	Exploatații vegetale și de creștere a animalelor în sistem ecologic <i>Solicitanții trebuie să atașeze la cererea de finanțare documente prin care demonstrează că exploatarea este înregistrată în sistemul de producție ecologică (perioadă de conversie/certificată). De asemenea, trebuie să descrie în Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ situația în care se găsește.</i>	5
7	Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole <i>Beneficiarii trebuie să demonstreze prin Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ că cel puțin 50% din materia primă procesată provine din ferma proprie</i>	10
8	Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului <i>Criteriul se aplică pentru solicitantul – persoană fizică autorizată, în baza legii 300/2004 sau în baza OUG nr. 44 / 16 aprilie 2008; întreprindere individuală constituită conform OUG nr. 44 / 16 aprilie 2008 sau asociat unic al unei societăți cu răspundere limitată înființată în conformitate cu Legea nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare.</i>	15
9	Exploatații agricole aflate în zonele defavorizate <i>Situate în:</i> - <i>zona montană cu handicap natural conform Listei Unităților Administrative Teritoriale din zona montană defavorizată, prezentată în anexă la ghidul solicitantului;</i> - <i>alte zone cu handicap natural decât zona montană conform Listei Unităților Administrative Teritoriale din România incluse în Zonele Semnificativ Defavorizate / Lista localităților din Zonele Defavorizate de Condiții Naturale Specifice prezentate în anexă la Ghidul Solicitantului.</i>	5
	TOTAL	100

Punctaj minim: 15 puncte

Toate activitățile pe care solicitantul se angajează să le efectueze prin investiție atât la faza de implementare a proiectului cât și în perioada de monitorizare și pentru care a primit punctaj la selecție, devin condiții obligatorii.

În caz că, la verificarea cererilor de plată sau în perioada de monitorizare, se constată că aceste condiții nu se respectă, plățile vor fi sistate iar contractul va fi reziliat. **Excepție** face

criteriul de selecție privind exploatațiile agricole de semisubzistență a căror dimensiune economică poate evolua.

ATENȚIE! Pentru justificarea criteriilor de selecție este necesar să prezentați în cadrul studiului de fezabilitate/memoriului justificativ toate informațiile necesare punctării acestora și să atașați documente justificative în acest sens.

2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)

Prin Măsura 121 se acordă **fonduri nerambursabile în proporție de 50% – 75 % (pentru perioada 2007 – 2009), respectiv în proporție de 40% – 65% (pentru perioada 2010 – 2013)** din valoarea eligibilă a proiectului, fondurile reprezentând cofinanțarea publică, la care trebuie să se adauge contribuția privată.

Plafonul minim acceptat pentru un proiect finanțat prin Măsura 121 este de **5.000 de Euro** – această sumă reprezentând valoarea totală eligibilă a proiectului.

Intensitatea sprijinului este diferențiată în funcție de anii de finanțare după cum urmează:

Pentru **perioada 2007 – 2009:**

✓ **Valoarea maximă a cofinanțării publice este de 1.000.000 Euro**, iar ponderea sprijinului nerambursabil va fi de maxim **50%**. Valoarea maximă eligibilă a unui proiect nu va depăși 2.000.000 Euro. Procentul sprijinului nerambursabil de 50% se va putea majora cu:

- **5%** pentru investițiile realizate de **tinerii agricultori**¹³ sub 40 ani, la data depunerii cererii de finanțare, pe baza prevederilor din Tratatul de Aderare

¹³ **Tinerii agricultori** sunt persoanele fizice care se încadrează în următoarele categorii de solicitanți:

- ✓ *Persoană fizică autorizată (PFA) înființată în baza legii 300/2004, cu modificările și completările ulterioare sau înființată conform OUG nr.44/2008 cu vârsta sub 40 de ani la data depunerii cererii de finanțare a proiectului;*
- ✓ *Intreprindere individuală înființată în baza OUG nr.44/2008 al cărei titular are vârsta sub 40 de ani la data depunerii cererii de finanțare a proiectului;*
- ✓ *Societate cu răspundere limitată cu asociat unic persoană fizică cu vârsta sub 40 ani la data depunerii cererii de finanțare.*

(Anexa VIII: Dezvoltare Rurală, Secțiunea II: Dispoziții speciale privind sprijinul pentru investiții);

- **10%** pentru investițiile realizate de **agricultorii din zonele montane cu handicap natural, în zone cu handicap natural¹⁴ și în arii naturale protejate** încadrate în rețeaua Natura 2000¹⁵ sau aferente zonelor afectate de Directiva 2000/60/CE¹⁶ (conform Regulamentului CE nr.1698/2005, art. 36, litera a, punctele i, ii și iii);
- **25%** pentru investițiile având drept scop **protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole** (conform Directivei Consiliului 91/676/CEE din 12 decembrie 1981, pe baza Corrigendei la Regulamentul (CE) nr. 1463/2006 care amendează Regulamentul (CE) nr. 1698/2005); se prevede un astfel de sprijin pe o perioadă de 4 ani începând cu 1 ianuarie 2007.

✓ **Valoarea maximă a cofinanțării publice poate ajunge la 1.500.000 Euro**, cu o pondere a sprijinului nerambursabil de maxim **50%**, pentru **proiectele care includ și investiții pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile**. Valoarea maximă eligibilă a unui astfel de proiect va fi de 3.000.000 Euro.

In cazul proiectelor care includ si investitii care au drept scop implementarea Directivei Consiliului 91/676/CEE din 12 decembrie 1981 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, pe baza Corrigendei la Regulamentul (CE) nr. 1463/2006 care amendează Regulamentul (CE) nr. 1698/2005, pentru care se poate acorda o majorare a procentului de cofinantare de 50% cu pana la 25%, se ataseaza un buget indicativ cuprinzand cheltuielile aferente investitiilor pentru care solicitantul poate beneficia de sprijin suplimentar de pana la 75%; un buget indicativ cuprinzand cheltuielile aferente investitiilor cu procent de cofinantare de pana la 50% si un buget indicativ care totalizeaza cheltuielile din bugetul cuprinzand cheltuielile aferente investitiilor pentru care solicitantul poate beneficia de sprijin suplimentar de pana la 75% si cheltuielile aferente investitiilor cu procent de cofinantare de pana la 50%.

¹⁴ **Zonele montane cu handicap natural și zonele cu handicap natural sunt definite ca zone defavorizate în cadrul criteriilor de selecție.**

¹⁵ Pentru proiectele amplasate in situri Natura 2000 adeverinta eliberata de autoritatea competenta pentru protectia mediului sau acordul de mediu, va contine o mentiune in acest sens, iar proiectul va fi insotit de „Declaratia autoritatii responsabile pentru monitorizarea siturilor Natura 2000”.

¹⁶ Pentru proiectele amplasate in zone aferente aplicarii prevederilor Directivei Consiliului nr. 2000/60/CE, de stabilire a unui cadru de politica comunitara in domeniul apei, solicitantul va obtine un referat in acest sens de la unitatile teritoriale ale Administratiei Nationale Apele Romane, iar adeverinta eliberata de autoritatea competenta pentru protectia mediului sau acordul de mediu va contine o mentiune in acest sens

✓ **Valoarea maximă a cofinanțării publice poate ajunge la 2.000.000 Euro**, cu o pondere a sprijinului nerambursabil de maxim **50%**, pentru **proiectele care aparțin unei forme asociative¹⁷ și care deserveșc membrii acesteia**. Valoarea maximă eligibilă a unui astfel de proiect va fi de 4.000.000 Euro.

Pentru **perioada 2010 – 2013:**

✓ **Valoarea maximă a cofinanțării publice este de 800.000 Euro**, iar ponderea sprijinului nerambursabil va fi de maxim **40%**. Valoarea maximă eligibilă a unui proiect nu va depăși 2.000.000 Euro. Procentul sprijinului nerambursabil de 40% se va putea majora cu:

- **10%** pentru investițiile realizate de **tinerii agricultori cu vârsta sub 40 ani, la data depunerii cererii de finanțare;**
- **10%** pentru investițiile realizate de **agricultorii din zonele montane cu handicap natural, în zone cu handicap natural și în arii naturale protejate** încadrate în rețeaua Natura 2000 (conform Regulamentului CE nr.1698/2005, art. 36, litera a, punctele i, ii și iii);
- **25% numai pentru anul 2010**, pentru investițiile având drept scop **protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole** (conform Directivei Consiliului 91/676/CEE din 12 decembrie 1981, pe baza Corrigendei la Regulamentul (CE) nr. 1463/2006 care amendează Regulamentul (CE) nr. 1698/2005) se prevede un astfel de sprijin pe o perioadă de 4 ani începând cu 1 ianuarie 2007.

✓ **Valoarea maximă a cofinanțării publice poate ajunge la 1.200.000 Euro**, cu o pondere a sprijinului nerambursabil de maxim **40%**, pentru **proiectele care includ și investiții pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile**. Valoarea maximă eligibilă a unui astfel de proiect va fi de 3.000.000 Euro.

¹⁷ **Formele asociative** care vor beneficia de sprijin suplimentar conform capitolului **“volumul sprijinului”** din cadrul fișei Măsurii **“Investiții în exploatarea agricole”** pot fi: **societăți agricole** (legea nr.36/1991); **societăți cooperative agricole** (legea nr. 1/2005); **cooperative agricole** (legea nr. 566/2004); **grupuri de producători** (legea nr. 338/2005).

✓ **Valoarea maximă a cofinanțării publice poate ajunge la 1.600.000 Euro**, cu o pondere a sprijinului nerambursabil de maxim **40%**, pentru **proiectele care aparțin unei forme asociative și care deserveșc membrii acesteia**. Valoarea maximă eligibilă a unui astfel de proiect va fi de 4.000.000 Euro.

Verificarea respectării intensității maxime a ajutorului se va face înainte semnării contractului de finanțare de către APDRP.

* * *

Capitolul 3

ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE

Principiul de bază al finanțării nerambursabile este acela al **rambursării cheltuielilor efectuate** în prealabil de către beneficiar.

Un solicitant poate depune în același timp mai multe proiecte pentru măsuri diferite din PNDR pentru a fi cofinanțate prin FEADR.

Un solicitant poate depune proiecte pentru a fi cofinanțate prin FEADR, chiar dacă are în derulare proiecte de investiții diferite finanțate prin Programul SAPARD.

Un beneficiar poate depune un al doilea proiect în cadrul măsurii 121, cofinanțată prin FEADR, cu condiția ca primul proiect să fie finalizat.

Proiectele solicitanților ai căror acționari majoritari au în derulare alte proiecte finanțate prin FEADR în cadrul acestei măsuri, nu sunt eligibile.

Precizari referitoare la notiunea de acționar majoritar:

O persoană fizică/persoană juridică care este acționar/asociat majoritar în sensul majorității absolute (reprezintă mai mult de jumătate plus unu din totalul acțiunilor/păților sociale) din punct de vedere al acțiunilor/păților sociale în două sau mai multe societăți nu poate solicita fonduri FEADR, în același timp și în cadrul aceleiași măsuri, decât în cadrul unei singure societăți.

3.1 Completarea, depunerea și verificarea dosarului cererii de finanțare

Dosarul cererii de finanțare conține cererea de finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative conform listei documentelor, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permită detașarea și/sau înlocuirea documentelor.

Formularul standard al cererii de finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil, în format electronic, la adresa www.apdrp.ro

ATENȚIE! Cererea de finanțare trebuie însoțită de anexele prevăzute în modelul standard. Anexele Cererii de finanțare fac parte integrantă din aceasta.

3.1.1 Completarea cererii de finanțare

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de finanțare completate de mână. Dosarul Cererii de finanțare va cuprinde în mod obligatoriu un opis, cu următoarele:

Nr. crt.	Titlul documentului	Nr. Pagină (de la..... până la.....)
----------	---------------------	--------------------------------------

Pagina opis va fi pagina cu numărul 0 a Cererii de finanțare. Cererea de finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

ATENȚIE! Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, solicitantul poate beneficia de fonduri în avans (în baza Regulamentului (CE) nr. 1974/ 2006 al Comisiei, Art.56) pentru demararea proiectului.

Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans prin bifarea căsuței corespunzătoare în Cererea de finanțare.

Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii Dosarului cererii de finanțare, nu mai poate opta pentru obținerea avansului ulterior.

NOTA

Este necesar să se respecte formatul standard al anexei „Indicatori de monitorizare” care face parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acesteia. Se vor completa numai indicatorii solicitați (nu se vor adauga alte categorii de indicatori care nu sunt inclusi în tabelul prezentat).

Completarea tuturor indicatorilor solicitați în conformitate cu cele prezentate în Cererea de Finanțare este obligatorie.

3.1.2 Depunerea dosarului cererii de finanțare

Cererile de finanțare odată **finalizate** se multiplică în două exemplare de către solicitant. Originalul și o copie a cererii de finanțare, împreună cu formatul electronic (CD) și cu documentele în original (pentru care a atașat copii) **se depun la** Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (OJPDRP) al județului unde are loc implementarea proiectului. În cazul în care proiectul este amplasat pe teritoriul mai multor județe, acesta va fi depus la Oficiul Județean pe raza căruia investiția este predominantă din punct de vedere valoric.

Dosarele Cererilor de finanțare sunt depuse personal de către responsabilul legal, așa cum este precizat în formularul Cererii de finanțare, sau de către un împuternicit prin procură legalizată (în original) al responsabilului legal, la OJPDRP, înaintea datei limită care figurează în licitația de proiecte.

Solicitantul trebuie să depună Cererea de finanțare împreună cu toate anexele completate, în 2 exemplare (1 original și 1 copie). Exemplarele vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”, împreună cu documentele originale (pentru care a atașat copii). Solicitantul trebuie să se asigure că rămâne în posesia unui exemplar complet al Dosarului cererii de finanțare, în afara celor 2 exemplare pe care le depune.

Pentru acele documente originale care rămân în posesia solicitantului (ex: act de proprietate, bilanț contabil vizat de administrația financiară), copiile trebuie să conțină mențiunea „Conform cu originalul” și să fie semnate de către responsabilul legal al solicitantului.

3.1.3 Verificarea dosarului cererii de finanțare

1. VERIFICAREA CONFORMITĂȚII CERERII DE FINANȚARE

Verificarea conformității Cererii de finanțare și a anexelor acesteia se realizează pe baza „Fișei de verificare”.

Controlul conformității constă în verificarea Cererii de finanțare:

- dacă este corect completată;
- dacă este prezentată atât în format tipărit, cât și în format electronic;
- dacă anexele tehnice și administrative cerute sunt prezente în două exemplare: un original și o copie, precum și valabilitatea acestora (dacă este cazul)

În cazul în care expertul verificator descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform.

Erorile de formă sunt erorile făcute de către solicitant în completarea cererii de finanțare care sunt descoperite de experții verificatori ai SVCF-OJPDRP, dar care, cu ocazia verificării conformității, pot fi corectate de către aceștia din urmă pe baza unor dovezi/informații prezentate explicit în documentele anexate Cererii de finanțare.

Solicitantul este invitat să revină la sediul OJPDRP după evaluarea conformității (în aceeași zi) pentru a fi înștiințat dacă cererea de finanțare este conformă sau, în caz contrar, i se explică cauzele neconformității.

Solicitantul are obligația de a lua la cunoștință prin semnarea fișei de verificare a conformității.

În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert la finalizarea verificării conformității, în prezența solicitantului.

Aceeași cerere de finanțare poate fi declarată neconformă de maximum două ori pentru aceeași licitație de proiecte.

După verificare pot exista două variante:

- Cererea de finanțare este declarată neconformă;
- Cererea de finanțare este declarată conformă.

Dacă Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la următoarea etapă de verificare.

2. VERIFICAREA ELIGIBILITĂȚII CERERII DE FINANȚARE

Verificarea criteriilor de eligibilitate se efectuează de către:

- OJPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați fără lucrări de construcții-montaj;

- CRPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați cu lucrări de construcții-montaj și pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii publici;
- APDRP - nivel central - pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- verificarea eligibilității solicitantului;
- verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;
- verificarea bugetului indicativ al proiectului;
- verificarea studiului de fezabilitate și a tuturor documentelor anexate;

Verificarea este făcută pe baza documentelor provenite de la solicitant.

ATENȚIE! Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit își rezervă dreptul de a solicita documente sau informații suplimentare, dacă pe parcursul verificărilor și implementării proiectului se constată de către APDRP că este necesar.

La verificarea eligibilității la nivel OJPDRP și CRPDRP în situația în care sunt criterii de eligibilitate care necesită lămuriri suplimentare, expertul evaluator poate cere informații suplimentare doar în următoarele cazuri:

- 1. în cazul în care unul din documentele tehnice (studiul de fezabilitate, memoriul justificativ) conține informații insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau există informații contradictorii în interiorul lor ori față de cele menționate în cererea de finanțare. În caz de suspiciune se poate solicita extras de Carte funciară pentru documentele care atestă dreptul de proprietate.
- 2. în cazul când avizele, acordurile, autorizațiile au fost eliberate de către autoritățile emitente într-o formă care nu respectă protocoalele încheiate între APDRP și instituțiile respective.
- 3. în cazul în care în bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare și devizele pe obiect) există diferențe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/neeligibile nu este făcută corect.

Nu sunt permise atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile în cadrul cap. 4.1 Construcții și instalații, fără a se detalia în devizele pe obiect lucrările corespunzătoare spațiilor/ instalațiilor ce se vor executa. Pentru restul subcapitolelor de la cap. 4, se vor preciza care sunt echipamentele, utilajele / montajul care sunt neeligibile.

În cazul cererilor de finanțare verificate prin sondaj la APDRP – nivel central, informațiile suplimentare se vor cere **numai** pentru pct.1 și pct.3.

În cazul în care restul documentelor din cererea de finanțare nu sunt în conformitate cu forma cerută la cap. 4.1 „Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare”, Cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

3. VERIFICAREA PE TEREN A CERERILOR DE FINANȚARE

Verificarea pe teren se realizează de către:

OJPDRP – pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii privați;

CRPDRP – pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii publici;

APDRP – nivel central - pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Scopul verificării pe teren este de a controla datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării de birou) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea răspunsurilor.

În urma acestor verificări pot exista două situații:

- proiectul este neeligibil;
- proiectul este eligibil și va avea un punctaj.

4. SELECȚIA PROIECTELOR

Măsura va beneficia de o alocare financiară anuală. Alocarea financiară publică a măsurii, aferentă anului 2008 este de 347.139.763 Euro. Numărul maxim al sesiunilor de depunere și evaluare a proiectelor ce pot avea loc anual, este stabilit de Comitetul de Monitorizare.

Pentru anul 2008, numărul maxim de sesiuni este de șapte, folosindu-se următorul algoritm:

- Șase sesiuni de depunere a proiectelor se vor organiza lunar, începând cu luna martie 2008;
- Cea de-a șaptea sesiune de depunere a proiectelor va fi una de regularizare a sumelor rămase neangajate din sesiunile de depunere anterioare și va avea loc în ultima parte a anului 2008.

Prima sesiune de depunere și evaluare a proiectelor va avea loc în perioada 03 - 28 martie 2008.

Autoritatea de Management în consultare cu Comitetul de Monitorizare a stabilit înaintea lansării depunerii de proiecte, sistemul de punctaj aferent criteriilor de selecție (vezi subcapitolul 2.5), precum și criteriile de departajare a proiectelor cu punctaj egal.

APDRP va puncta fiecare proiect eligibil în funcție de sistemul de punctaj stabilit și va întocmi o listă a proiectelor eligibile în ordinea descrescătoare a punctajului obținut și care îndeplinesc pragul minim de punctaj și o va transmite Comitetului de Selecție.

Comitetul de Selecție este un organism tehnic, prezidat de către Autoritatea de Management și are în componență reprezentanți ai Autorității de Management și ai APDRP. Rolul Comitetului de Selecție este de a face propuneri către Autoritatea de Management pentru finanțarea proiectelor pe baza listei primite de la APDRP, după cum urmează:

- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează sub valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție propune aprobarea pentru finanțare a proiectelor care îndeplinesc punctajul minim. În acest sens, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management;
- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează peste valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție analizează lista proiectelor eligibile cu punctajul acordat iar selecția se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție, cu încadrarea în punctajul stabilit pentru pragul minim și în suma alocată.

În cazul proiectelor cu același punctaj, departajarea acestora, se face în funcție de valoarea proiectului, în ordine crescătoare.

După parcurgerea procedurii de selecție și după caz, a celei de departajare, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management. Acest raport va cuprinde și lista proiectelor selectate rămase fără finanțare, care se propun să fie incluse automat în următoarea sesiune și care vor urma procedura normală de selecție.

Aprobarea directorului general al Autorității de Management reprezintă decizia finală asupra selecției proiectelor depuse și a finanțării lor.

După parcurgerea sesiunilor de depunere și de evaluare-selecție a proiectelor propuse pentru anul 2008, în cazul în care mai rămân proiecte fără finanțare, acestea vor fi restituite potențialilor beneficiari în vederea revizuirii și reluării etapei de depunere.

În cazul în care valoarea anuală alocată pentru măsură nu se angajează în totalitate, cu diferența se va suplimenta alocarea financiară a anului următor.

Pentru măsura 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole” este prevăzut un prag minim de punctaj sub care niciun proiect nu va fi finanțat.

Prevederi privind restituirea proiectelor neselectate, reportarea fondurilor și respectiv soluționarea contestațiilor sunt stipulate în cadrul Ordinului MADR 598 / 22.09.2008

3.2 Contractarea fondurilor

După primirea Raportului în care sunt incluse proiectele aprobate pentru a fi finanțate, APDRP notifică Beneficiarul privind Decizia de Selecție.

În termen de 15 zile lucrătoare de la primirea notificării Beneficiarul trebuie să se prezinte la sediul Centrului Regional de care aparține, pentru semnarea contractului de finanțare. Se recomandă consultarea textului integral al Contractului de finanțare (Anexa 5 la prezentul ghid) vezi www.apdrp.ro.

În cazul în care Beneficiarul nu se prezintă în termenul din Notificare și nici nu anunță APDRP, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar.

ATENȚIE! Persoanele fizice vor fi acceptate ca potențiali beneficiari dacă se angajează să se autorizeze (să devină persoane fizice autorizate/intreprinderi individuale) în termen de 30 zile lucrătoare de la data primirii notificării privind selectarea cererii de finanțare. Angajamentul se atașează cererii de finanțare și va preciza că, în termen de 30 zile lucrătoare de la data primirii notificării, solicitantul va prezenta certificatul de înregistrare la Oficiul Registrului Comerțului, precum și autorizația privind constituirea ca persoană fizică autorizată /intreprindere individuala conform Legii nr. 300/2004/OG.nr44/2008,, cu modificările și completările ulterioare. În caz de neprezentare în termen a documentelor, Agenția își rezervă dreptul de a nu semna contractul de finanțare.

ATENȚIE! După prezentarea la APDRP de către Beneficiar a Certificatului de înregistrare de la Oficiul Registrului Comerțului, precum și a autorizației privind constituirea ca persoană fizică autorizată/intreprindere individuala conform Legii nr. 300/2004/OG.nr44/2008, cu modificările și completările ulterioare sau după depunerea Acordului de mediu se va demara procedura de încheiere a Contractului de finanțare.

ATENȚIE! Durata de execuție a contractului de finanțare este de maxim 3 ani pentru proiectele care prevăd investiții cu construcții montaj și/sau adaptarea la standarde.

Prin excepție, durata de execuție a prezentului contract este de maxim 2 ani, pentru proiectele de investiții care includ achiziții simple de utilaje, instalații, echipamente și dotări noi, de mijloace de transport specializate, precum și a altor mijloace de transport care nu sunt achiziționate prin leasing financiar, și/sau adaptarea la standarde.

În condițiile nerespectării duratei maxime de execuție a Contractului de Finanțare, beneficiarului i se va aplica o penalizare de 2% aplicată la valoarea eligibilă nerambursabilă a proiectului.

În cazul în care investiția se referă la adaptarea la standardele comunitare și data la care se încheie perioada de grație de implementare a acestora este înainte de data de realizare a proiectului, solicitantul trebuie să prezinte Declarația pe propria răspundere care să precizeze că standardul respectiv s-a implementat. În caz contrar, nu se poate continua derularea proiectului, iar contractul se reziliază.

Beneficiarul poate efectua modificări bugetare dacă acestea nu afectează scopul principal al proiectului și modificarea se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul bugetului între capitele bugetare de cheltuieli eligibile, fără a se modifica valoarea totală eligibilă a proiectului.

Beneficiarul transmite la APDRP bugetul modificat, prin intermediul unei notificări în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcut, în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia fără a fi necesară încheierea unui act adițional la contractul de finanțare.

ATENȚIE! În cazul când solicitantul prezintă, la depunerea cererii de finanțare, numai dovada ca a inițiat procedura de obținere a acordului de mediu, după verificarea eligibilității și selectarea proiectului, acesta nu se contractează până la depunerea acordului de mediu la sediul Autorității Contractante.

Durata maximă în care proiectul rămâne în așteptare este de 3 luni în cazul în care proiectul nu necesită studiu de impact sau de 6 luni în cazul în care proiectul necesită studiul de impact, după data notificării de selectare a proiectului.

În caz de neprezentare în termenele de 3 luni sau 6 luni a documentelor de către Beneficiar sau în cazul în care acesta se regăsește înregistrat în evidențele APDRP cu debite sau nereguli, Agenția își rezervă dreptul de a nu semna contractul de finanțare.

Pe toata perioada derularii Contractului de Finantare incheiat cu APDRP Beneficiarul trebuie sa informeze asupra oricărei forme de ajutor de stat primit pentru sustinerea proiectului.

Beneficiarul depune astfel, Declaratia privind ajutoarele de stat, la sediul Autoritatii Contractante in termen de maxim 15 zile de la data obtinerii ajutorului de stat dar nu mai târziu de data depunerii primei plăți ulterioara obtinerii ajutorului si concomitent cu aceasta depune bugetul modificat prin care diminueaza ajutorul nerambursabil.

Intensitatea sprijinului se diminueza in conditiile in care, prin cumularea valorii ajutorului de stat primit, cu valoarea totala nerambursabila a proiectului selectat se depaseste intensitatea sprijinului aprobat in conformitate cu prevederile PNDR.

Precizări referitoare la acordarea avansului

Pentru Beneficiarul care a optat în formatul Cererii de finanțare pentru avans în vederea demarării investiției, APDRP poate să acorde un avans de maxim 20% din valoarea eligibilă nerambursabilă.

Beneficiarul poate primi avansul numai după primirea avizului favorabil din partea APDRP pentru procedura de achiziții prioritar majoritară.

Pentru plata în avans a cheltuielilor eligibile nerambursabile, beneficiarul este obligat să depună o garanție financiară, care să acopere suma solicitată în avans în procent de 110%, eliberată de către o instituție financiar-bancară. Garanția financiară se depune odată cu Dosarul Cererii de Plată a Avansului.

Avansul se justifică de către beneficiar pe bază de documente justificative conform cerințelor APDRP prezentate în Instrucțiunile de plată, Anexa V la Contractul de Finanțare.

Beneficiarul care a optat pentru plata în avans este obligat înaintea solicitării prelungirii duratei de execuție inițiale a contractului să justifice pe bază de documente acoperirea avansului până la data încheierii duratei de execuție inițiale prevăzută în Contractul de Finanțare.

3.3 Achizițiile

Beneficiarul are posibilitatea să demareze procedura de achiziții începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții).

Beneficiarul privat este obligat să depună la OJPDRP, dosarele de achiziții, în maxim 3 luni - pentru achiziții simple, sau în maxim 4 luni, - Proiectul Tehnic și cel puțin un Dosar de achiziții (ex.: Dosar achiziții prestări servicii), pentru achiziții care prevăd construcții-montaj, de la semnarea contractului de finanțare.

ATENȚIE! La solicitarea expresă a unui beneficiar de cofinanțare din FEADR, cu privire la furnizorii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, APDRP poate, după o verificare prealabilă, să includă informațiile despre acești furnizori în Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR.

Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR va putea fi consultată pe site-ul oficial.

În contextul derulării achizițiilor private și publice, **conflictul de interese** reprezintă situația în care există legături între structurile acționariatului beneficiarului și ofertanți, între membrii comisiei de evaluare și ofertanți, sau atunci când ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție pentru achizițiile realizate de solicitanții privați ai fondurilor FEADR.

Legislația și tipurile de proceduri aplicabile beneficiarilor privați ai FEADR

Tip contract	Condiții prevăzute de legislația națională privind achiziția publică	Procedura aplicabilă
Contract de lucrări	<u>Cumulativ:</u> <ul style="list-style-type: none">- Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat;- Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 2.500.000 Euro.	Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare) (OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)

	<u>Cumulativ:</u> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 2.500.000 Euro.	Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR <i>(Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</i>
Contract de servicii	<u>Cumulativ:</u> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 125.000 Euro.	Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR <i>(Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</i> (OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)
	<u>Cumulativ:</u> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 125.000 Euro.	Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR <i>(Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</i>
Contract de furnizare de produse (bunuri)	Indiferent de procentul de cofinanțare și de valoarea contractului.	Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR <i>(Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</i>

Nerespectarea Instrucțiunilor privind achizițiile private și publice de către beneficiarii FEADR atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau produse.

Pe parcursul întregului proces de achiziție, la adoptarea oricăror decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- Nediscriminarea;
- Tratatamentul egal;
- Recunoașterea reciprocă;
- Transparența;
- Proporționalitatea;

- Eficiența utilizării fondurilor;
- Asumarea răspunderii.

Beneficiarul trebuie să depună la OJPDRP Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziție (exceptând dosarele de servicii).

3.4 Plata

Dosarul Cererii de Plată se depune de beneficiar la Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în două exemplare pe suport de hârtie, la care atașează pe suport magnetic documentele întocmite de beneficiar. Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (vezi Anexa V la Contractul de finanțare) pe site-ul APDRP www.apdrp.ro.

Termenul de rambursare a cheltuielilor eligibile aferente unui dosar cerere de plată este de maxim 90 de zile calendaristice de la data când cererea de plată este completă.

Atenție!

Beneficiarul este obligat **să nu modifice proiectul pe o perioadă de 5 ani** de la ultima plată efectuată de Agenție.

* * *

4.1 Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare

Documentele obligatorii care trebuie atașate Cererii de finanțare pentru întocmirea proiectului sunt:

1. a) Studiul de fezabilitate (pentru proiecte cu lucrări de construcții-montaj)

sau

- b) **Memoriul justificativ** (pentru proiecte fără lucrări de construcții-montaj sau care nu necesită eliberarea certificatului de urbanism precum și pentru proiecte care vizează plantații de viță de vie, pomi și arbuști fructiferi și/sau pepiniere și care nu prevăd lucrări de construcții-montaj) conform modelului prezentat pe site-ul APDRP, www.apdrp.ro.

ATENȚIE!

- mentionati codul CAEN al firmei de consultanta in Studiul de fezabilitate / Memoriul justificativ
- devizul general si devizele pe obiect trebuie sa fie semnate de persoana care le-a intocmit si stampilate de elaboratorul documentatiei
- atasati asa-numita „foaie de capat”, care contine semnaturile colectivului format din specialisti condus de un sef de proiect care a participat la elaborarea documentatiei si stampila elaboratorului
- detaliami capitolului 3 – cheltuieli pentru proiectare si engineering si capitolul 5 – organizare de santier prin devize care sa justifice in detaliu sumele respective, cat si pentru a putea fi urmarite in etapa de achizitii si autorizare plati
- partile desenate din cadrul sectiunii B (planuri de amplasare in zona, planul general, relevee, sectiuni etc.), sa fie semnate, stampilate de catre elaborator in cartusul indicator.
- in cazul in care solicitantul realizeaza in regie proprie constructiile in care va amplasa utilajele achizitionate prin investitia FEADR, cheltuielile cu realizarea constructiei vor fi

trece în coloana „neeligibile”, va prezenta certificatul de urbanism și va întocmi studiu de fezabilitate

- în cazul în care investiția prevede utilaje cu montaj, solicitantul este obligat să evalueze montajul la capitolul 4.2 Montaj utilaj tehnologic din Bugetul indicativ al Proiectului, **chiar dacă** montajul este inclus în oferta/factura utilajului sau se realizează în regie proprie (caz în care se va evidenția în coloana „cheltuieli neeligibile”).

2. Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40)

precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administrația Financiară în care rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) să nu fie negativ. Excepție fac solicitanții care nu au înregistrat venituri din exploatare.

sau

Pentru persoane fizice autorizate, asociații familiale, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale:

Declarație specială privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului înregistrată la Administrația Financiară în care rezultatul brut obținut anual să nu fie negativ;

sau

Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului.

Pentru solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale (inundații, seceta excesivă etc.) se va prezenta:

- Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) *din unul din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamităta iar rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) să nu fie negativ, înregistrate la Administrația Financiară.*

- în cazul persoanelor fizice autorizate, *asociațiilor familiale*, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale:

- Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la Administrația Financiară în care rezultatul brut obținut anual să nu fie negativ;

Pentru anii calamități solicitantul va prezenta documente (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emise de organismele abilitate (de ex.: Comitetul local pentru situații de urgență)

ATENȚIE! Rezultatul de exploatare al anului precedent depunerii cererii de finanțare trebuie să fie pozitiv. Nu se va lua în calcul anul înființării în care rezultatul operațional poate fi negativ.

Pot apărea următoarele situații:

a) În cazul unui solicitant înființat în anul depunerii proiectului care nu a întocmit Bilanțul aferent anului anterior depunerii proiectului, înregistrat la Administrația Financiară, solicitantul nu va depune nici un document în acest sens.

b) În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului, dar au depus la Administrația Financiară Bilanțul anului anterior depunerii proiectului, solicitantul va depune la dosarul cererii de finanțare Bilanțul anului anterior depunerii proiectului însoțit de contul de profit și pierdere, inclusiv formularele 30 și 40, înregistrat la Administrația Financiară.

c) În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului și au depus la Administrația Financiară Declarația de inactivitate (conform legii) în anul anterior depunerii proiectului, atunci la dosarul cererii de finanțare solicitantul va depune Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară.

Pentru solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale (inundații, secetă excesivă etc.) se va prezenta:

- un bilanț din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamitată iar rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din bilanț) să fie pozitiv, însoțit de contul de profit și pierdere avizate de administrația financiară, pentru persoane juridice;

- în cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale, asociațiilor familiale, întreprinderilor familiale: Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la Administrația Financiară în care veniturile să fie cel puțin egale cu cheltuielile;

Pentru anii calamități solicitantul va prezenta un document (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emis de organismele abilitate (ex.: Comitetul local pentru situații de urgență) prin care se certifică:

- data producerii pagubelor;

- cauzele calamității;

- obiectul pierderilor datorate calamităților (suprafața agricolă cultivată, animale);

- gradul de afectare pentru suprafețe agricole cultivate, animale pierite.

3. a) Documente solicitate pentru terenul agricol:

a1) Copie după actul de proprietate al terenului și/sau tabel centralizator emis de Primărie semnat de persoanele autorizate conform legii conținând sumarul contractelor de arendare cu suprafețele luate în arendă pe categorii de folosință, perioada de arendare și/sau contractul de concesiune și/sau orice alt document care să certifice dreptul de folosință al terenului¹⁸

și

a2) pentru suprafețe **egale sau mai mari de 1 hectar** – Document eliberat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură din care sa reiasa inscrierea in registrul fermelor/ pentru suprafețe **mai mici de 1 hectar** – Extras din Registrul Agricol emis de Primăriile locale;

ATENȚIE! În cazul Societăților agricole se atasează tabelul centralizator emis și stampilat de către Societatea agricolă care va cuprinde suprafețele aduse în folosința societății și numele membrilor care le dețin în proprietate.

Pentru documentele care certifică dreptul de folosință asupra terenului agricol pentru alte tipuri de contracte încheiate între părți, altele decât arenda sau concesiunea trebuie să se aibă în vedere următoarele:

- Obiectul contractului trebuie să îl constituie acordarea dreptului de folosință asupra terenului pentru activitatea specificată în proiect;
- În cadrul contractului nu trebuie să existe neconcordanțe între clauze;
- În cazul în care contractul face trimitere la un alt document, nu trebuie să existe neconcordanțe între acesta și prevederile acestui document;
- În cazul contractelor de asociere în participațiune, acestea sunt acceptate dacă:
 - Sunt respectate prevederile art. 256 Cod Comercial;
 - Clauzele acestuia nu prevăd anumite limitări sau interdicții care să încalce criteriile de eligibilitate specificate în fișa măsurii pentru care se depune proiectul respectiv;

¹⁸ Pentru dovedirea dreptului de folosință asupra terenului agricol care face obiectul proiectului propus de către Societățile agricole înființate conform Legii 36/19991 cu modificările și completările ulterioare, solicitantii vor depune tabel centralizator emis și stampilat de către Societatea agricolă care să cuprindă suprafețele aduse în folosința societății și numele membrilor care le dețin în proprietate.

- Părțile contractante sunt entități private;
- Solicitantul de fonduri FEADR sa fie persoana juridica si asociat administrator al asociatiei.

In cazul pct. a2) pentru suprafețe egale sau mai mari de 1 hectar – în situațiile în care Agențiile de Plăți și Intervenții pentru Agricultură nu eliberează Extras din Registrul Fermelor, conform Ordinului nr. 302/2005, solicitantul va depune Document eliberat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură din care să reiasă înscrierea în Registrul Fermelor.

b) Documente solicitate pentru imobilul (clădirile și/sau terenurile) pe care sunt/vor fi realizate investițiile:

b1) Actul de proprietate asupra clădirii;

b2) Documentul care atestă dreptul de proprietate asupra terenului, contract de concesiune sau alt document încheiat la notariat, care să certifice dreptul de folosință al terenului: contract de închiriere, contract de comodat, pentru terenul pe care este amplasată clădirea, valabil inclusiv în perioada de monitorizare a proiectului.

Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină:

- situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;
- suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces) pentru terenul pe care este amplasată clădirea.

c) Document pentru efectivul de animale detinut:

Extras din registrul animalelor eliberat de catre ANSVSA

4. Certificat de urbanism sau autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții (noi, extinderi sau modernizări). Certificatul de urbanism nu trebuie însoțit de avizele menționate ca necesare fazei următoare de autorizare.

5. Adeverință sau Acord de mediu însoțit de studiu de impact (dacă este cazul) sau dovada că a inițiat procedura pentru obținerea acordului de mediu eliberate de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

În cazul în care la depunerea cererii de finanțare solicitantul prezintă numai dovada că a inițiat procedura de obținere a acordului de mediu, după verificarea eligibilității și selectarea proiectului, acesta nu se contractează până la depunerea acordului de mediu. Durata maximă în care proiectul rămâne în așteptare este de 3 luni de la data primirii notificării privind selectarea sau de 6 luni în cazul în care proiectul necesită studiu de impact.

6. a) Declarație pe proprie răspundere a reprezentantului legal că va asigura cofinanțarea proiectului și cu precizarea sursei de cofinanțare.

b) Document de la bancă cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa bancii, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP)

7. a) Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru și, dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat;

și

b) Cazierul fiscal eliberat de Direcția Generală a Finanțelor Publice în conformitate cu legislația națională în vigoare;

și

c) Graficul de rambursare a datoriilor către bănci însoțit obligatoriu de document de la bancă pentru certificarea respectării graficului de rambursare (dacă este cazul);

ATENȚIE! Certificatele trebuie să menționeze clar lipsa datoriilor prin mențiunea „nu are datorii fiscale și sociale sau locale” sau bararea rubricii în care ar trebui să fie menționate.

8. Cazierul judiciar fără înscrineri care privesc sancțiuni economico-financiare ale reprezentantului legal de proiect.

9. a) Notificare care sa ateste conformitatea proiectului cu legislatia in vigoare pentru domeniul sanitar veterinar si siguranta alimentelor si ca prin realizarea investitiei in conformitate cu proiectul ferma va fi in concordanta cu legislatia in vigoare pentru domeniul sanitar veterinar si pentru siguranta alimentelor;

sau

Adresa de la ANSVSA / DSVSA care sa mentioneze „in urma verificarii documentatiei prezentate se certifica faptul ca proiectul nu face obiectul notificarii / notificarii pentru siguranta alimentelor / autorizarii / inregistrarii”.

Formatul documentelor va putea fi descărcat de pe site-ul www.apdrp.ro.

b) Aviz sanitar privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă.

Solicitantul se va asigura că documentele eliberate de către autoritățile competente menționează standardele care vor fi implementate prin intermediul proiectului conform Anexei Măsurii 121 „Descrierea standardelor comunitare în vigoare”.

10. Pentru unitatile care se modernizeaza si se autorizeaza / avizeaza conform legislatiei in vigoare:

10.1 Autorizație sanitară /Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emise cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare.

10.2 Autorizatie sanitară veterinara /Dovada inregistrarii unității sanitare-veterinare si pentru siguranta alimentelor / Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară veterinara si siguranta alimentelor emise cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare.

10.3 Nota de constatare privind condițiile de mediu pentru unitățile în funcțiune, emisa cu cel mult an inaintea depunerii cererii de finantare.

10.4 Autorizatie fitosanitară vizata sau emisa cu cel mult un an inaintea depunerii cererii.

10.5 Autorizatii de productie, prelucrare si comercializare seminte si material saditor.

ATENȚIE! In cazul in care solicitantul prezinta autorizatii de functionare, acestea trebuie eliberate/vizate cu cel mult un an in urma fata de data depunerii cererii de finantare. In caz contrar, solicitantul va prezenta Nota de constatare a conformitatii unitatii in functiune, cu legislatia sanitara, sanitar veterinara, de mediu in vigoare .

Data de emitere a Notelor de constatare trebuie sa fie cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare.

11. Copia actului de identitate pentru reprezentantul legal.

12.

12.1 Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului **care specifică faptul ca: solicitantul are capital social privat 100%, codul CAEN conform activitatii pentru care solicita finantare, existenta punctului de lucru (daca este cazul) si ca nu se afla în proces de lichidare, fuziune, divizare (Legea 31/1990, republicata), reorganizare judiciară sau faliment, conform Legii 85/2006, republicata**

12.2 Certificat de inregistrare in scopuri de TVA eliberat de Ministerul Economiei si Finantelor

sau

Pentru solicitantii care nu se inregistreaza in scopuri de TVA: Declaratie pe proprie raspundere a solicitantului in care acesta declara ca nu este inregistrat in scopuri de TVA si ca se va angaja sa notifice Agentiei orice modificare a situatiei privind inregistrarea ca platitor de TVA, in maxim 10 zile de la data inregistrarii in scopuri de TVA.

In cazul in care, in Certificatul de inregistrare in scopuri de TVA se mentioneaza ca solicitantul este platitor de TVA, respectiv C.I.F-ul are mentiunea „RO”, TVA-ul **este neeligibil.**

In cazul in care, solicitantul prezinta Declaratia pe proprie raspundere ca nu e platitor de TVA, TVA-ul **aferent cheltuielilor eligibile, este eligibil.**

13. a) Certificatul de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului conform legislației în vigoare **sau Hotărâre judecătorească definitivă** pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu (în cazul Societăților agricole) însoțită de Statutul Societății agricole

și

b) Aviz de recunoaștere pentru grupurile de producători emis de MADR.

14. Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente și raportul privind stadiul fizic al lucrărilor, pentru proiectele care prevăd modernizarea, finalizarea construcțiilor existente, precum și pentru proiectele care prevăd achiziții de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare al construcției existente.

15. Copia deciziei cu privire la alocarea cotei de lapte, emisă de MADR (Departamentele de specialitate) pentru producătorii de materie primă (lapte) – pentru modernizări și extinderi;

și/sau

Pentru înființări și extinderi de ferme de vaci de lapte:

- Cererea privind acordarea cotei individuale de lapte din cota națională de referință pentru capacitatea de producție propusă prin proiect însoțită de precizarea anului pentru care se solicită acordarea cotei

- Angajamentul solicitantului privind achiziția cotei de lapte la nivelul capacității realizate prin proiect. La ultima Cerere de Plată solicitantul trebuie să facă dovada deținerii cotei de lapte pentru capacitatea de producție propusă prin proiect.

16. Pentru soiuri nobile de viță de vie pentru vin:

a) Declarația de sortiment viticol eliberată de DADR;

b) Declarație de defrișare a viței de vie și cerere pentru eliminarea parcelei defrișate din Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspekția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol ;

c) Cerere de autorizare a replantării viței de vie și de înscriere în Registrul plantațiilor viticole vizată de Inspekția de Stat pentru Control Tehnic Vitivinicol.

17. Autorizația de plantare pentru proiectele care vizează înființarea sau reabilitarea plantațiilor pomicole, de arbuști fructiferi și viță de vie pentru struguri de masă, eliberată de către Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală.

18.

18.1 Notificarea beneficiarului asupra platilor efectuate pentru solicitanții care au beneficiat de finanțare prin SAPARD/FEADR pentru același tip de investiție și au finalizat proiectul.

18.2 Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă întocmit de solicitant (va cuprinde obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile costuri și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului), pentru solicitanții care au mai beneficiat de programe de finanțare nerambursabilă începând cu anul 2002 pentru aceleași tipuri de investiții.

ATENȚIE! Documentul 18.1 se atasează însoțit de documentul 18.2 în cazul solicitanților care au beneficiat de finanțare prin SAPARD / FEADR. În cazul solicitanților care au beneficiat de finanțare prin alte programe de finanțare se atasează doar documentul 18.2.

19.

19.1. Fisa de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică vizată de către DADR și aprobată de către MADR însoțită de Contractul cu un organism de inspecție și certificare aprobat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

19.2. Document emis de către grupul de producători / societatea cooperativă / cooperativă agricolă/ asociația profesională cu profil agricol din care să reiasă că **solicitantul este membru al acesteia** însoțit de documentul de înființare a formei asociative (inclusiv act constitutiv);

19.3 Document eliberat de către autoritățile în domeniu (Inspekția de Stat în Calitatea Semintelor prin unitățile teritoriale, Inspekția de Stat pentru Control Tehnic în Producerea și

Valorificarea Legumelor si Fructelor) privind implementarea prin intermediul proiectului a standarelor nou introduse privind puritatea semintelor, a materialului de inmultire si plantare si cele privind comercializarea legumelor si fructelor in conformitate cu anexa la fisa masurii 121 (documentul poate fi descarcat de pe site-ul www.apdrp.ro, sectiunea Informatii utile/ Acte normative/ Protocoale de colaborare).

20. a) Copie după Diploma de studii care să dovedească pregătirea profesională în domeniul pentru care solicită finanțarea (responsabilul legal / beneficiar)

sau

b) Certificatul de formare care să dovedească pregătirea profesională în domeniul pentru care solicită finanțarea (responsabilul legal/ beneficiar);

sau

c) Declarație pe propria răspundere în care să se menționeze că beneficiarul proiectului și/sau responsabilul legal de proiect va/vor urma un curs de pregătire profesională, până la finalizarea proiectului, înaintea ultimei plăți a ajutorului.

si

d) Document care sa certifice că reprezentantul legal este o persoană cu rol determinant în conducerea societății, cu contract de muncă încheiat cu aceasta și care este împuternicită să reprezinte societatea în raport cu terții și în justiție.

ATENȚIE! Diplomele de studii vor fi emise de catre o institutie recunoscuta de Ministerul Invatamantului si Cercetarii pe numele responsabilului legal/beneficiarului.

21. Raport de evaluare a clădirii care se renovează întocmit de un evaluator autorizat.

22. Document care să certifice vechimea clădirilor care se demolează (autorizație de construire sau alt document oficial).

23. Alte documente justificative (se vor specifica după caz).

ATENȚIE! Documentele trebuie să fie valabile la data depunerii Cererii de finanțare, termenul de valabilitate al acestora fiind în conformitate cu legislația în vigoare și se vor prezenta în copie sau în original după cum urmează:

Nr. crt.	Denumire document	Forma document
1	1. Studiul de fezabilitate sau Memoriul justificativ	original
2	<p>2 Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administrația Financiară în care rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) să nu fie negativ. Excepție fac solicitanții care nu au înregistrat venituri din exploatare.</p> <p>sau</p> <p><i>Pentru persoane fizice autorizate, asociații familiale, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale:</i></p> <p>Declaratie speciala privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului înregistrată la Administrația Financiară în care rezultatul brut obținut anual să nu fie negativ;</p> <p>sau</p> <p>Declaratia de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului.</p> <p>Pentru solicitanții a caror activitate a fost afectată de calamități naturale (inundații, seceta excesivă etc.) se va prezenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) din unul din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamitată iar rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) să nu fie negativ, înregistrate la Administrația Financiară - în cazul persoanelor fizice autorizate, asociațiilor familiale, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale: - Declaratie speciala privind veniturile realizate înregistrată la Administrația Financiară în care rezultatul brut obținut anual să nu fie negativ; <p><i>Pentru anii calamități solicitantul va prezenta documente (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emise de organisme abilitate (de ex.: Comitetul local pentru situații de urgență)</i></p>	copie

3	<p>3. a) Documente solicitate pentru terenul agricol:</p> <p>a1) Copie după actul de proprietate al terenului și/sau tabel centralizator emis de Primărie semnat de persoanele autorizate conform legii conținând sumarul contractelor de arendare cu suprafețele luate în arendă pe categorii de folosință, perioada de arendare și/sau contractul de concesiune și/sau orice alt document care să certifice dreptul de folosință al terenului¹⁹</p> <p>și</p> <p>a2) pentru suprafețe egale sau mai mari de 1 hectar – Document eliberat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură din care sa reiasa inscrierea in registrul fermelor/ pentru suprafețe mai mici de 1 hectar – <u>Extras din Registrul Agricol</u> emis de Primăriile locale;</p> <p>b) Documente solicitate pentru imobilul (clădirile și/sau terenurile) pe care sunt/vor fi realizate investițiile:</p> <p>b1) Actul de proprietate asupra clădirii;</p> <p>b2) Documentul care atestă dreptul de proprietate asupra terenului, contract de concesiune sau alt document încheiat la notariat, care să certifice dreptul de folosință al terenului: contract de închiriere, contract de comodat, pentru terenul pe care este amplasată clădirea, valabil inclusiv în perioada de monitorizare a proiectului.</p> <p><u>Contractul de concesiune</u> va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină:</p> <ul style="list-style-type: none"> - situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze; - suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces) pentru terenul pe care este amplasată clădirea. <p>c) Document pentru efectivul de animale deținute: Extras din registrul animalelor eliberat de către ANSVSA</p>	copie
4	<p>4. Certificat de urbanism/ autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții</p>	copie

¹⁹ Pentru dovedirea dreptului de folosință asupra terenului agricol care face obiectul proiectului propus de către Societățile agricole înființate conform Legii 36/19991 cu modificările și completările ulterioare, solicitanții vor depune tabel centralizator emis și stampilat de către Societatea agricolă care să cuprindă suprafețele aduse în folosință societății și numele membrilor care le dețin în proprietate.

5	5. Adeverință sau Acord de mediu însoțit de studiul de impact, dacă este cazul, sau dovada că a inițiat procedura pentru obținerea acordului de mediu, eliberate de Autoritatea competentă pentru protecția mediului.	copie
6	6.1 Declarație pe proprie răspundere a solicitantului, dată de reprezentantul legal de proiect, că va asigura cofinanțarea proiectului și cu precizarea sursei de cofinanțare. 6.2 Document de la bancă cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa băncii, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP).	original
7	7.1. Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale, emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru și, dacă este cazul, graficul de reșalonare a datoriilor către bugetul consolidat și 7.2. Cazierul fiscal eliberat de Direcția Generală a Finanțelor Publice în conformitate cu legislația națională în vigoare și 7.3. Graficul de rambursare a datoriilor către bănci însoțit obligatoriu de document de la bancă pentru certificarea respectării graficului de rambursare (dacă este cazul)	copie copie copie
8	Cazierul judiciar , fără înscrisuri care privesc sancțiuni economico-financiare, al reprezentantului legal de proiect	original
9	9. 9.1 Document emis de DSVSA, Conform Protocolului de colaborare dintre APDRP și ANSVSA – <i>Formatul documentelor va putea fi descărcat de pe site-ul www.apdrp.ro</i> 9.2 Pentru unitățile supuse avizării sanitare , conform legislației în vigoare: Avizul sanitar privind constatarea conformității proiectului cu condițiile de igienă sau Notificare privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică sau, Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă.	copie

10	<p>10. Pentru unitatile care se modernizeaza si se autorizeaza/avizeaza conform legislatiei in vigoare:</p> <p>10.1 Autorizație sanitara / Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emise cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare</p> <p>10.2 Autorizatie sanitara veterinara/ Dovada inregistrarii unității sanitare-veterinare si pentru siguranta alimentelor/ Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitara veteriniara si pentru siguranta alimentelor emise cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare</p> <p>10.3 Nota de constatare privind condițiile de mediu pentru unitățile în funcțiune emisa cu cel mult un an inaintea depunerii cererii de finantare</p> <p>10.4 Autorizatie fitosanitara vizata sau emisa cu cel mult un an inaintea depunerii cererii</p> <p>10.5 Autorizatii de productie, prelucrare si comercializare seminte si material saditor</p>	copie
11	11. Copia actului de identitate pentru reprezentantul legal	copie
12	<p>12.</p> <p>12.1 Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului care specifică faptul ca: solicitantul are capital social privat 100%, codul CAEN conform activitatii pentru care solicita finantare, existenta punctului de lucru (daca este cazul) si ca nu se afla în proces de lichidare, fuziune, divizare (Legea 31/1990, republicata), reorganizare judiciară sau faliment, conform Legii 85/2006, republicata</p> <p>12.2</p> <p>Certificat de inregistrare in scopuri de TVA eliberat de Ministerul Economiei si Finantelor</p> <p>Sau</p> <p>Pentru solicitantii care nu se inregistreaza in scopuri de TVA: Declaratie pe proprie raspundere a solicitantului in care acesta declara ca nu este inregistrat in scopuri de TVA si ca se va angaja sa notifice Agentiei orice modificare a situatiei privind inregistrarea ca platitor de TVA, in maxim 10 zile de la data inregistrarii in scopuri de TVA.</p>	original

18	<p>18.1 Notificarea beneficiarului asupra platilor efectuate pentru solicitanții care au beneficiat de finanțare prin SAPARD/FEADR pentru același tip de investiție și au finalizat proiectul.</p> <p>18.2 Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă (obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile costul și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului), întocmit de solicitant, pentru solicitanții care au mai beneficiat de programe de finanțare nerambursabilă începând cu anul 2002 pentru același tipuri de investiții..</p>	<p>copie</p> <p>original</p>
19	<p>19.</p> <p>19.1. Fisa de inregistrare a producătorilor in agricultura ecologica vizata de catre DADR si aprobata de catre MADR insotita de Contractul cu un organism de inspectie si certificare aprobat de Ministerul Agriculturii si Dezvoltarii Rurale;</p> <p>19.2. Document emis de către grupul de producători / societatea cooperativă / cooperativă agricolă/ asociatia profesionala cu profil agricol din care să reiasă că solicitantul este membru al acesteia însoțit de documentul de înființare a formei asociative (inclusiv act constitutiv);</p> <p>19.3. Document eliberat de catre autoritatile in domeniu (Inspectia de Stat in Calitatea Semintelor prin unitatile teritoriale, Inspectia de Stat pentru Control Tehnic in Producerea si Valorificarea Legumelor si Fructelor) privind implementarea prin intermediul proiectului a standarelor nou introduse privind puritatea semintelor, a materialului de inmultire si plantare si cele privind comercializarea legumelor si fructelor in conformitate cu anexa la fisa masurii 121(documentul poate fi descarcat de pe site-ul www.apdrp.ro, sectiunea Informatii utile/ Acte normative/ Protocoale de colaborare).</p>	<p>copie</p>
20	<p>20.1. Copie după diploma de studii care să dovedească pregătirea profesională în domeniul pentru care solicită finanțarea (responsabilul legal/ beneficiar)</p> <p>sau</p> <p>20.2. Copie după certificatul de formare care să dovedească pregătirea profesională în domeniul pentru care solicită finanțarea (responsabilul legal/ beneficiar)</p> <p>sau</p> <p>20.3 Declarație pe propria răspundere în care să se menționeze că beneficiarul proiectului și/sau responsabilul legal de proiect va/vor urma un curs de pregătire profesională, până la finalizarea proiectului, înaintea ultimei plăți a ajutorului.</p>	<p>copie</p> <p>copie</p>

	Si 20.4 Document care sa certifice că reprezentantul legal este o persoană cu rol determinant în conducerea societății, cu contract de muncă încheiat cu aceasta și care este împuternicită să reprezinte societatea în raport cu terții și în justiție.	original
21	21 Raport de evaluare a clădirii care se renovează întocmit de un evaluator autorizat.	copie
22	22. Document care să certifice vechimea clădirilor care se demolează (autorizație de construire sau alt document oficial).	copie
23	23. Alte documente justificative (se vor specifica după caz).	copie

4.2 Lista formularelor disponibile pe site-ul APDRP

Dosarul **CERERII DE FINANȚARE:**

Cererea de Finanțare – Anexa 1 (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înainteaază APDRP în vederea obținerii finanțării); link www.apdrp.ro

Studiul de Fezabilitate – Anexa 2 (document cerut pentru proiectele care prevăd lucrări de construcții-montaj); link www.apdrp.ro

Memoriul Justificativ – Anexa 3 (document cerut pentru proiectele care nu prevăd lucrări de construcții-montaj); link www.apdrp.ro

Formulare: Adresă de înștiințare (document necesar în cazul în care Certificatul de urbanism / Document emis de Agenția de Protecția Mediului/ Avizul sanitar veterinar/ Avizul sanitar este/ sunt emise pe numele unei persoane fizice/ juridice diferite de solicitant).

Contractul de Finanțare – Anexa 4 (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între APDRP și beneficiarul fondurilor nerambursabile); link www.apdrp.ro

Dosarul **CERERII DE PLATĂ:**

Cererea de Plată pentru avans (Cerere de plată pentru solicitarea avansului); link www.apdrp.ro

Cererea de Plată (document care cuprinde o serie de documente justificative printre care declarația de cheltuieli, raportul de execuție etc); link www.apdrp.ro

Declarația de eșalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată (document care prevede perioadele estimative de depunere a tranșelor de plată); link www.apdrp.ro

Declarația de cheltuieli (document care prevede tipurile de cheltuieli - achiziții de bunuri/ servicii/ lucrări/ actualizări/ diverse și neprevăzute); link www.apdrp.ro

Raportul de execuție (document care prevede realizările fizice și cele financiare); link www.apdrp.ro

Declarația pe propria răspundere a beneficiarului (document care prevede respectarea tuturor criteriilor de eligibilitate privind procedurile de achiziție, a condițiilor de eligibilitate menționate în Cererea de Finanțare și rambursarea cheltuielilor solicitate prin FEADR care nu vor face obiectul altor programe de finanțare nerambursabilă); link www.apdrp.ro

Alte documente al căror format nu este elaborat de APDRP și nu pot fi furnizate de APDRP (Lista completă a documentelor este prezentată în Instrucțiunile de completare a Cererii de Plată, publicate pe pagina de internet a APDRP www.apdrp.ro -*Investiții prin FEADR – M121 Modernizarea exploatațiilor agricole*); link www.apdrp.ro

Alte documente al căror format nu este elaborat de APDRP, nu pot fi furnizate de APDRP și sunt specifice doar Măsurii 121:

- a) Polița de asigurare pentru rodul viilor și al livezilor;
- b) Autorizația de plantare pomi fructiferi/ viță de vie;
- c) Autorizația pentru defrișarea plantației de pomi fructiferi/ viță de vie;
- d) Certificatul fitosanitar pentru materialul săditor viticol/ pomicol;
- e) Certificatul oficial de calitate pentru materialul săditor viticol;
- f) Documentul de calitate și conformitate al furnizorului pentru materialul săditor pomicol;
- g) Pașaportul fitosanitar pentru materialul săditor pomicol sau Eticheta oficială;
- h) Pașaportul fitosanitar pentru materialul săditor viticol.

TOATE FORMULARELE PREZENTATE AL CĂROR FORMAT ESTE ELABORAT DE APDRP POT FI CONSULTATE ȘI DESCĂRCATE DIRECT DE PE PAGINA DE INTERNET A APDRP (WWW.APDRP.RO – INVESTIȚII PRIN FEADR – M121 MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE) SAU POT FI SOLICITATE DE LA SEDIILE APDRP DIN ȚARĂ.

De asemenea, în pagina de internet a APDRP, www.apdrp.ro, puteți consulta și descărca:

- ✓ **Fișa Măsurii** (*Investiții prin FEADR – M121 Modernizarea exploatațiilor agricole*);
- ✓ **Actele normative utile** (*Informații utile – Acte normative – Legislație specifică FEADR*).

4.3 DICȚIONAR

Beneficiar – persoană juridică/ persoană fizică autorizată care a realizat un proiect de investiții și care a încheiat un contract de finanțare cu APDRP pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;

Cererea de finanțare – reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înainteaază pentru aprobarea contractului de finanțare a proiectului de investiții în vederea obținerii finanțării nerambursabile;

Contribuția privată – o sumă de bani care reprezintă implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea realizării propriului proiect de investiții. Contribuția privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiții, variabil în funcție de categoria de beneficiari eligibili și de tipul investiției propuse spre finanțare. Contribuția privată trebuie să acopere diferența dintre cofinanțarea publică (fondurile europene nerambursabile) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuția privată poate fi asigurată fie **din surse proprii**, valabil în cazul potențialilor beneficiari care dețin deja fondurile necesare pentru contribuția financiară, fie din venituri provenite din sponsorizări, donații și legate²⁰, etc. dovedite în condițiile legii. Un alt mod de asigurare a cofinanțării private este **prin credit bancar**,

²⁰ Legate – Dispoziție testamentară; Bunuri lăsate cuiva prin dispoziție testamentară.

valabil în cazul în care potențialii beneficiari nu dețin fondurile necesare pentru contribuția financiară proprie, dar îndeplinesc condițiile contractării unui credit bancar.

Cofinanțarea publică – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiție prin FEADR; aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României;

Eligibil – care îndeplinește criteriile și condițiile precizate în Ghidul Solicitantului, Cererea de Finanțare și Contractul de Finanțare pentru FEADR;

Evaluare – acțiune procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate și pentru selectarea proiectului în vederea contractării;

Fișa măsurii – descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;

Fonduri nerambursabile – fonduri acordate unei persoane fizice sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiții încadrate în aria de finanțare a Măsurii 121 și care nu trebuie returnate – singurele excepții sunt nerespectarea condițiilor contractuale și nerealizarea investiției conform proiectului aprobat de APDRP;

Investiție nouă – cuprinde lucrările de construcții-montaj, utilaje, instalații, care se realizează pe amplasamente noi pentru construcțiile existente cărora li se schimbă destinația sau pentru construcții aparținând exploatațiilor cărora li s-au retras autorizațiile de funcționare și nu-și schimbă destinația inițială;

Modernizarea – cuprinde lucrările de construcții și instalații privind retehnologizarea, reutilizarea și refacerea sau extinderea construcțiilor aferente unităților în funcțiune și cu autorizații de funcționare valabile, fără modificarea destinației inițiale;

Natura 2000 – rețea ecologică de arii naturale protejate la nivel european, formate din arii speciale de conservare (*sit/zonă protejată*) pentru conservarea habitatelor naturale de interes comunitar și/sau a populațiilor speciilor de interes comunitar, altele decât păsările sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SAC) și arii de protecție specială avifaunistică (*sit/zonă protejată*) pentru conservarea speciilor de păsări sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SPA) conform Legii nr. 462/ 2001 (pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice);

Pilonul I al Politicii Agricole Comune (PAC) – finanțat prin Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), constituie baza plăților directe și a măsurilor de piață. El este complementar **Pilonului II al PAC**, finanțat prin FEADR, care se adresează în egală măsură atât dezvoltării rurale cât și îmbunătățirii mediului. Acțiunile implementate prin cei doi Piloni ai PAC sunt strâns legate și se completează reciproc.

Potențial beneficiar – persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin PNDR) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu APDRP;

Politica Agricolă Comună (PAC) – este un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale. Are la bază prețuri comune și organizări comune de piață;

Reprezentantul legal – reprezentant al proiectului care depune și, în cazul în care cererea va fi selectată, semnează contractul de finanțare și care trebuie să aibă și responsabilități și putere decizională din punct de vedere financiar în cadrul societății;

Valoare eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;

Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de către beneficiarul proiectului;

Valoare totală a proiectului – suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări;

APDRP – Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul APDRP îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;

APIA – Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură – instituție publică subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură;

CRPDRP – Centrele Regionale de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel regional a APDRP (la nivel național există 8 centre regionale);

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune.

MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

OJPDRP – Oficiile Județene de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel județean a APDRP (la nivel național există 42 Oficii județene);

PNDR – Programul Național de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene.

4.4 APDRP ÎN SPRIJINUL DUMNEAVOASTRĂ

Fiecare cetățean al României, care se încadrează în aria de finanțare a Măsurilor din cadrul PNDR, are dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

APDRP vă stă la dispoziție de luni până vineri între orele 8:30 și 16:30 pentru a vă acorda informații privind PNDR, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea PNDR.

Experții APDRP vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Însă, nu uitați că experții APDRP nu au voie să vă acorde consultanță privind realizarea proiectului.

Echipa APDRP vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a APDRP.

De asemenea, dacă considerați că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea PNDR, nu ezitați să vă adresați în scris Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informațive în scris. Trebuie să țineți cont că pentru a putea demara investigațiile și aplica eventuale sancțiuni, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare.

*APDRP, prin cele 8 Centre Regionale și cele 42 de Oficii Județene, vă ajută să primiți finanțare nerambursabilă pentru proiectul dumneavoastră. Dacă întâmpinați greutăți în obținerea informațiilor sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene scrieți-ne pe adresele:
București, Str. Știrbei Vodă, nr. 43, sector 1;
reclamatii@apdrp.ro;
www.apdrp.ro – Forumuri de discuții / Reclamații.*

* * *